

kopar, ¸evreye yönelir. Yaşıtlarıyla kaynaşma imkânı bulacağı faaliyetlere yönelir. Hepsinin benzer ¸abalar i¸inde olması, buna karşılık miza¸ ve o ana kadarki yetişme farklılıkları, gen¸lerde gruplaşmalara yol a¸ar. (Komisyon 1986, 9) Bazı gen¸lerde tedirginlik, kuruntulu olma, zor beğenme, ¸abuk tepki gösterme, kararsızlık, bencillik, savurganlık ve dağınıklığın artması, süse ve giyime düşkünlük, dilin değişmesi, müzik zevkinin başkalaşması vb. olarak ortaya ¸ıkan davranış değiştirme görülmektedir. (5) Gencin, kim olduğunu, neye inanıp değer verdiğini, hayattan ne elde etmeyi beklediğini değerlendirmesi konusunda da bir kimlik kazanma problemi vardır. Gen¸ler, mücerret düşünme özellik ve kabiliyetlerini kullanarak, ana-baba ve yakın ¸evrenin davranışlarını ve beklentilerini yeniden değerlendirmeye başlarlar. Gen¸lik döneminde kişilik gelişiminin en belirgin görüntüleri, fikrî, zihnî, hissî sahalarında ve gencin fizyolojik ve i¸timaî münasebetlerinde ortaya ¸ıkmaktadır. Gen¸ bu ge¸iş döneminde hayallerin, tutkuların, idealizmin ve akran gruplarının, değerler sisteminin etkisi de söz konusudur Gen¸, özgürlük ve özgür davranma arayışı i¸indedir. Topluma kendini ispatlamak durumundadır. Yeniliğe ve ileriye doğru yaptığı atılım ve girişimlerin engellenmemesini bekler ve bunun i¸in mücadele eder. (6) Gen¸ler i¸in bir diğer problem sahası, meslek ve eş se¸imidir. Aşırı hayalcilik, refah hastalığı, özenti, kimlik bunalımı ve kendini tanımama, idealsizlik ve lâkaytlık, bencillik, ahlâki ve manevi değerlerin azalması, uyuşturucular, fanatizm ve kötü alışkanlıkların kazanılması, zararlı yayınlar ve terör odaklarının varlığı, ailenin bozulması ve güvensizlik, işsizlik ve gelecek kaygısı, başkaları ile ilişki kuramama... gibi durumlar, günümüz gen¸liğinin temel problemleri olarak görülmektedir. Sevgili Kardeşlerim Aile, arkadaş grubu, okul ve eğitim, ¸evre ve kitle iletişim ara¸ları, gen¸leri etkileyen faktörlerden bazılarıdır. Aile, ¸ocuğa ilk bilgilerin verildiği yerdir. Ailenin sağlam olması gerekir. Sağlam aileden sağlam nesiller, sağlam nesillerden sağlam milletler, sağlam milletlerden sağlam devletler meydana gelir. Avrupa'da gen¸liğin en büyük problemi ailenin zayıf oluşudur. Aile ¸ocuklarına sevgi göstermelidir ki, sonra ¸ocuklar da onlara saygı göstersin. Sevgisiz yetişen ¸ocuklar problemlili olmaktadır. Ailenin dini bilgisi bakımından önemi büyüktür. ¸ocuk ilk dini bilgileri, dua ve ibadet şekillerini aile ocağında öğrenir. Gen¸ aile ocağından birini kendine örnek se¸er ve onu taklit eder. Aile fertleri ¸ocuğa doğru bilgi vermeli ve onu topluma kazandırmak i¸in camiye alıştırılmalıdır. ¸ocukların gen¸lik ¸ağındaki aşırılıkları, isyanları, kendi başına birey olmaya ¸alışırken ¸evrelerine verdikleri zararları en aza indirmenin ve problemleri ¸ouml;zmenin yolu, ailede sevgi ve güven ortamını temin etmekten ge¸er. Böyle bir ortam da kü¸ük yaştan itibaren aile fertleri arasında kurulan iletişime ve ¸ocuklarına verilen eğitime bağlı olarak gelişir. ¸ocuklarını doğru ve sağlam bir inanca sahip olarak güzel bir ahlâkla yetiştirebilmek i¸in ailelerin en baştan itibaren ¸ocuklarıyla doğru bir iletişim kurmaları gerekmektedir. Ailenin ¸ocuklarına karşı sorumlulukları şunlardır: Doğduğunda manası güzel bir isim koymak, ekonomik gü¸leri oranında besleyip büyütmek, onlara iyi bir terbiye vermek, kendilerine bu konuda örnek olmak, dinî bilgileri öğretmek, hayatlarını kazanacakları yolları göstermek, telkinle ve örnek olmakla onları ibadete alıştırarak ve evlendirmektir. Arkadaş grubu, yaklaşık olarak aynı yaştaki kişilerden oluşur. Gen¸ler, arkadaşlarıyla birlikte olmayı tercih ederler. Arkadaşlar, tutum ve davranışları ile birbirlerini etkilerler. "Üzüm üzüme baka baka kararır" atasözünde olduğu gibi, insan arkadaşlarından etkilenir. "Bana

arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim" sözü ile de, iyi arkadaş seçilmesinin önemi vurgulanmıştır. Okul ve eğitim: Gençler okulda hem kendilerini eğitmekle görevli yaşlılarla etkileşir, hem de kendi yaşında veya daha küçük kişilerle etkileşim içinde olur. Okul ferde eğitim verir ve onu topluma hazırlar. Gençler model aldıkları kişileri okulda seçerler. Meslekler de bu dönemde seçilmeye başlar. Eğitim, kişinin davranışlarında onun yaşantısı yoluyla ve bir maksada bağlı olarak istenilen değişmeyi meydana getirme sürecidir. Eğitim, eğitmek ve yetiştirmek anlamına gelir. İbn-i Sina, eğitimi, taş üzerine nakışlar yapmaya, Gazali ise, yabani ısırgan otlarını ayıklayan bir bahçivanın faaliyetine benzetmektedir.

Günümüz gençliğinin problemlerine dinimizin ortaya koyduğu çözüm yolları içinde en önemlilerinden biri de eğitimdir. Dinimiz İslâm, ilme, eğitim ve öğretme büyük önem vermiştir. İlim öğrenmede kadın erkek ayrımı gözetmemiştir. Eğitimde fırsat eşitliği önemlidir. Peygamberimiz (s.a.s.), insanlara hem maddi hem de manevi ilimlerin verilmesini tavsiye etmiştir. Sadece dini ilimler taassuba, sadece pozitif ilimler şüpheye götürür. Eğitimde kafa ve kalp bütünüğü sağlanmalıdır. Kafasında çağının en son bilgileri olmalı, kalbinde de imanı bulunmalıdır. Gazali'ye göre terbiye bir ilim işidir. Terbiyenin nihaî gayesi olan iyi insan yetiştirme işi, ilim sayesinde gerçekleşebilir. Ancak teori alanındaki bir ilim, pratiğe uygulanmadığı sürece bir değer ve mana ifade etmez.

Gazali, İslâm'ın ahlâk ve eğitim konusundaki beraberlik prensibini de benimsemektedir. O, Ey Oğul isimli pedagojik bilgilere yer verdiği eserinde şunları söyeler:

"Ey oğul, oğluna ve kızına küçükken ahlâk öğret. Ancak küçük iken öğretmelisin, büyüdüğü zaman zor olur. Ailenin ve çocuklarının suçlerini gördüğün zaman başışla." (17)

) Gazalî, görüldüğü gibi, çocukken terbiyenin önemine ve hoşgörüye dikkatleri çekmektedir. Dinimize göre eğitimin gayesi, mükemmel insan yetiştirme ve faziletli toplum oluşturmaktır. Hz. Ali (r.a.),

"çocuklarınızı kendi zamanınıza göre değil, onların yaşayacakları zamana göre yetiştiriniz" sözleri ile ileriye dönük eğitimin verilmesini tavsiye etmiştir.

Milletimizin dinî, ahlâkî, insanî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, toplumunu seven ve daima yükseltmeye çalışan yurttaşlar yetiştirmek gerekir Kitle haberleşme araçları basın, radyo, televizyon, sinema, bilgisayar, internet gibi araçlardır.

Günümüzde gençler üzerinde bunların çok büyük etkisi vardır. Kitap, dergi, gazete gibi araçlar, bilgi aktarmakla kalmaz, aynı zamanda yön verirler. Sevgili kardeşlerim Toplumda en çok görülen, günümüz gençliğinin temel problemleri ve dinimiz İslâm'ın ortaya koyduğu çözüm yollarından bazıları şunlardır: Alkol ve Uyuşturucu Kullanmak İslâm hukukunda ahkâmın üzerine oturduğu esaslar veya gözettiği hedefler, dini, akli, nefsi, nesli ve malı korumaktır. Dinimizin çok değer verdiği ve korumaya çalıştığı akla zarar veren alışkanlıkların başında alkol ve uyuşturucu gelmektedir.

Alkollü içkiler hem ferdî hem de içtimaî bir problemidir. Bunları kullanan fertlerin yanında ve çevresinde bulunanlar olumsuz etkilenir. Kur'ân-ı Kerim'de

يَآاَيُّهَا

الَّذِينَ

اَمَنُوا

اِنَّمَا

الْخَمْرُ
وَالْمَيْسِرُ
وَاْلاَنْصَابُ
وَاْلاَزْلاَمُ رِجْسٌ
مِنْ عَمَلِ
الشَّيْطَانِ
فَاجْتَنِبُوهُ
لَعَلَّكُمْتُفْلِحُونَ "Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşalar, fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir. Bunlardan uzak durursanız kurtuluşa erersiniz. Şeytan, içki ve kumar yoluyla ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık bunlardan vazgeçtiniz değil mi?" (8) buyururken, Peygamberimiz de (s.a.s.), كُلُّ
مُسْكِرٍ
حَرَامٌ.
وَمَا
أسْكَرَ
كَثِيرُهُ،
فَقَلِيلُهُ
حَرَامٌ "Her sarhoş edici haramdır, çoğu sarhoş eden şeyin azı da haramdır." Buyururken Başka bir hadiste de içkinin her kötülüğün anahtarı olduğunu beyan buyurmuştur. (9) Alkol ve uyuşturucu madde bağımlısı olan kişiler aklını sağlıklı kullanamaz, karar verme ve muhakeme yeteneğini kaybeder. İnsanın psikolojini bozar, onu kavgacı yapar ve kendine, canına ve malına zarar verir hale getirir. Bilhassa alkolikler, aileleri için muzır hale gelirler. İçki, ailelerin parçalanmasına da yol açar. İnsanı geçimsiz, kavgacı, saldırgan, suça, kaza yapmaya ve cinayet işlemeye uygun hale getirir. Dolayısıyla gençler, alkol ve uyuşturucudan katiyen uzak durmalı, Allah'ın emir ve yasaklarını gözetmelidir. Her hususta olduğu gibi bu hususta da helâl dairesi geniştir, harama girmeye gerek yoktur. Günümüz gençliğin problemlerinden biri de ahlâkî erozyondur. Nesli ve aile yapısını bozan en önemli faktörlerden biri fuhuştur. Fuhuş, ahlâkı çökertmekte, psikolojik bozukluklara sebep olmakta ve çeşitli hastalıkları oluşturmaktadır. Gençliği dejenere etmek isteyenlerin, en fazla başvurdukları ve bu maksatla tesir edebildikleri veya ellerinde tuttıkları kitle iletişim araçlerini kullandıkları vasıta da fuhuştur. İslâm fıkınının maksatlarından biri de nesli korumak ve sağlıklı bir toplum yapısı oluşturmaktır. Peygamberimiz (s.a.s.), bir taraftan güzel ahlâkı ile insanlara önlemek olurken, diğer taraftan, ortaya çikan ve çıkabilecek problemleri önlemek içim gayret sarf etmiştir. Bunun için gençlere sahip çıkmış ve belirli bir yaşta gençlere evlendirmiştir. Gençlere nefislerini korumak için ya evlenmelerini yoksa oruç tutmalarını tavsiye buyurmuştur. Dolayısıyla gençlere zina ve fuhuş bataklığından korumanın yolu evlenmelerini sağlamak, bu mümkün oluncaya kadar da onları oruca teşvik etmek, ayrıca zina ve fuhuşa

götürücü yerlerden, yayınlardan uzak tutmaktır. Haksız Kazan¸ ve Hırsızlık İnsanlık tarihi boyunca hemen her toplumda kamu düzenini bozan ve yüz kızartıcı büyük bir su¸ olarak kabul edilen hırsızlık, dinimizin önlemeye ¸alıştığı sosyal problemlerden biridir. Ahlâk ve hukuk kurallarına aykırı yollardan haksız kazan¸ sağlanmasına sebep olan hırsızlık, İslâm'ın değer verdiği, korumayı hedeflediği ve kutsal kabul ettiği mal güvenliğini ve meşru yollardan gelir elde etmenin esas olduğu düsturunun da ihlâlidir. Kur'ân-ı Kerim'de

 َلاَ
تَأْكُلُوآ
اَمْوَالَكُمْ
بِالْبَاطِلِوَتُدْلُوا
بِهَآ اِلَى
الْحُكَّامِ
لِتَاْكُلُوا
فَرِيقًا
مِنْ
اَمْوَالِ
النَّاسِ
بِاْلاِثْمِ
وَاَنْتُمْ
تَعْلَمُونَ
 " Mallarınızı aranızda haksız sebeplerle yemeyin. Kendiniz bilip dururken, insanların mallarından bir kısmını haram yollardan yemeniz i¸in o malları hâkimlere (idarecilere veya mahkeme hâkimlerine) vermeyin. [\[10\]](#) buyrulur. Kul hakkını Allah bile affetmez. Başkasının hakkını yemek ve ¸alışmadan helâl olmayan yollardan kazan¸ sağlamak dinimizce haram kılınmıştır. Alın teri ile helâl yollardan rızık kazanmak ve bunu da Allah'ın razı olacağı şekilde kullanmak en güzel bir davranıştır. Ge¸erimiz bu yünde de eğitilmeli, kendilerine kolay kazanma yolları gösterilmemeli ve her türükumardan alıkonmalıdır. Çalışmanın önemi anlatılmalı ve ¸alışmaya, alın teriyle kazanmaya, zorluklara alışmaya, hattâ zorluklara talip olmaya özendirilmelidirler. Allah Ve Resulünün Sevili Dostları Gen¸liğimizin belli öl¸ ülerde bir kimlik bunalımı yaşadığı söylenebilir. Baskı idareleri, gen¸liği nefsanî istekleri doğrultusunda yaşayan bir kitle olarak görüp gösterme, bu istekleri her ne şekilde olursa olsun tatmini özgürük olarak takdim etme, onları yüksek ideallerden uzaklaştırma, bu bunalımın en önde gelen sebepleri arasındadır. Ayrıca, bizzat ükemizin bir kültür ve medeniyet bunalımı i¸inde olması, kendi değerleriyle ¸atışması ve kendisine, bizzat yapısına, tarihine ve karakterine uygun bir kimlik se¸ememesi, bu bunalımı derinleştirmektedir. Gen¸, ayrıca hususi yaklaşım ister: ne baskı ne başıboş bırakma, ne sürekli eleştirme ne sürekli övme olmadan, daima dengeyi gözeten bir yaklaşım. Yapılan bilimsel araştırmalar, ferdi ahlâkî ve sevgi, şefkat gibi değerlerle mücehhez, mutlu, başkaları ile ilişki kurabilme kabiliyetine ve belirli bir özerklik duygusuna sahip bir benlik inşa etmesinin, öncelikle din ve dinî değerlerle mümkün olabildiğini göstermektedir. Bu araştırmalarda her türü dinî ibadet ve yaşantının, insanın ferdiî ve i¸timaî hayatı üzerinde anlamlı etkisinin olduğu görülmektedir. İnan¸ ve ibadetlerle kişinin kendisini iyi, stresten uzak ve sağlıklı

hissetmesi arasında pozitif ilişkiler tesit edilmiştir ([11]). Gençlerin sağlam bir imana sahip olmaları gerekir. İman, insanı insan eder, dünyada sultan eder. Dünya ve ahiret saadeti yalnız İslâmiyet'te ve imandadır. Gençler! Hayatın lezzetini ve zevkini isterseniz, hayatınızı iman ile hayatlandırınız, farzları yaparak süsleyiniz ve günahlardan çekinerek korununuz. Peygamberimiz bir hadislerinde şöyle buyurmaktadır. بادروا
بالأَعْمال
سبعاً، هل
تَنتَظرونَ
إلاَّ فقراً
مُنسياً،
أَوْ غنيٌ
مُطْغياً،
أَوْ مرضاً
مُفسداً، أَو
هرماً
مُفْنداً أَو
موتاً
مُجهزاً أَوِ
الدَّجَّال
فشرُّ غَائب
يُنتَظر،
أَوِ
السَّاعة
فالسَّاعةُ
أَدْهى
وأَمر، “Yedi (engelleyici) şey(gelme)den önce iyi işler yapmakta acele ediniz. Yoksa gerçekten siz, unutturan fakirlik, azdıran zenginlik, (her şeyi) bozup perişan eden hastalık, saçma-sapan konuşuran ihtiyarlık, ansızın geliveren ölüm, gelmesi beklenen şeylerin en şerlisi Deccâl, belâısı en müthiş ve en acı olan kıyametten başka bir şey mi beklediğinizi sanıyorsunuz?”
[12] Gençlik muhakkak gidecek. Eğer o, Allah'ın buyurduğu istikamette geçirilirse, hem dünya hem ahiret adına büyük bir fidelik olma fonksiyonu görecedir. O bakımdan, gençlik, dinimize uygun, iffet ve namuslu olarak geçmeli ve böylece ebedi bir gençlik kazandırmalıdır. Beş on senelik bir gençliği gayr-i meşru bir şekilde geçirenler, bu dünyada çok sıkıntılar ve üzüntüler çekecek, kabirde ve ahirette de elbette cezalarını çekeceklerdir. Gençlik damarı, akıldan çok hisleri dinler. His ve istekler ise kördür. Geleceği görmez. Hazır birazcık lezzeti, ilerideki bir çok lezzete tercih eder. Böylece toplumuna, ailesine, vatanına zararlı bir kişi olur. Gençler ailesinin ve büyüklerinin tecrübelerinden yararlanmalı, onların sözlerini dinlemelidir. Hakiki mutluluk ve huzur yalnız imandadır ve iman hakikatleri içerisinde bulunur. Gençliğini Allah'ın emirleri doğrultusunda geçirenler, hem ailelerine hem de içinde yaşadıkları topluma faydalı birer kişi olurlar. Muhterem müminler Gençlik döneminde dini yaşantı ve ibadetler, kişiye kendini anlamayı, olumlu ve olumsuz yönlerini tanıyıp kabullenmeyi öğretir. Pek çok psikolojik problemin çoközümü ibadetle mümkündür. Meselâ, namazda ruhun, kalbin ve aklın rahatı vardır. Namaz kılmak vücuda ağır bir yük getirmez.

Günlük namazlarını kılan insanın yaptığı bütün diğ er güzel işler, bilhassa Allah hatırlanarak yapılırsa ibadet sayılır. Büylece insan, bütün hayatını ibadetle geçirmiş olur. İbadet, Allah'a karşı kulluk ve şükür borcudur. Allah'a kul olan insan, diğ er bütün kulluklardan kurtulur ve gerçek özgürlüğü bulur. Peygamberimiz (s.a.s.),

أَلاَ وإِنَّ في الجسَدِ مُضغَةً إذا صلَحَت صَلَحَ الجسَدُ كُلُّهُ ، وَإِذا فَسَدَتْ فَسدَ الجَسَدُ كُلُّهُ "İnsan vücudunda bir et parçası vardır, o sağlıklı olursa insan da sağlıklı olur" diye sorulunca, "o kalbdır" buyurmuşlardır. ([13]) Kalpler de, ancak Allah'ı anmakla sağlıklı olur, oturaklaşır ve huzura erer. Muhterem müminler Kur'acirc;n-ı Kerim'de Hz. İbrahim şu şekilde dua ederek çocuk istemiştir.

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَآ اُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَاَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ "Ey Rabbimiz! Bizi Sana ibadet edenlerden kıl! çocuklarımızdan sana itaat eden bir ümmet çıkar..." ([14]) Temiz bir nesil için Allah'a dua etmek gerekir. Aileler çocuklarına güzel örnek olmalı ve çocuklarına tavsiye edecekleri şeyleri kendileri yaşmalıdır. Günümüzde gençlerimizin birtakım problemlere düşmemeleri için şunlara dikkat etmeliyiz; - Gençlere sağlam bir aile terbiyesi verilmeli ve kendilerine anlayışla yaklaşılmalı. - Ailede ve okulda doğru bilgiler verilmeli ve bilgiler çatışmamalı. - Maddi ve manevi yönden dengeli bireyler olarak yetiştirilmeli. - Gençlere sorumluluk şuurı verilmeli ve onlara örnek olunmalı. - Gençler sosyalleşerek, insanlarla iyi münasebet içinde bulunabilmeli. - Gençler kötü arkadaş grubundan uzak durmalı ve iyi arkadaş edinmeli. - Boş zamanlarını kitap

